

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Правни основ за доношење Уредбе садржан је у члану 45. став 3. Закона о супстанцама које се користе у недозвољеној производњи опојних дрога и психотропних супстанци („Службени гласник РС”, бр. 107/05 и 25/19) којим је прописано да Влада прописује ближе услове за поступање са прекурсорима који су одузети из илегалних токова или су одузети као предмет привредних престапа и прекршаја, и који се третирају, односно уништавају као отпад, у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом и члан 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05–исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 –УС, 72/12, 7/14 –УС, 44/14, и 30/18 – др. закон) којим је прописано да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

С обзиром да је уређивање питања уништења, односно поступања са одузетим прекурсорима обавеза Републике Србије у вези са Поглављем 24 о приступању Републике Србије Европској Унији, као и да је циљ доношења ове уредбе објективна реализација потпуног уништења прекурсора из илегалних токова због изузетне опасности од хемијских акцидентата, јер се на тај начин у потпуности остварује заштита јавног здравља, безбедности животне средине и живота и здравља становништва, сматрамо да су се стекли услови да Влада донесе наведену уредбу.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Прекурсорни спадају у супстанце које се користе у недозвољеној производњи опојних дрога и психотропних супстанци и које се налазе на Списку прекурсора. Законом о супстанцама које се користе у недозвољеној производњи опојних дрога и психотропних супстанци („Службени гласник РС”, бр. 107/05 и 25/19) прописано је да се прекурсор који су предмет привредних престапа и прекршаја одузимају, као и да се ти прекурсор и прекурсор одузети из илегалних токова, третирају, односно уништавају као отпад, у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом. Истим законом Влада је овлашћена да пропише ближе услове за поступање са одузетим прекурсорима. Влада, такође, образује Комисију за контролу поступка уништавања прекурсора.

Уређивање питања уништења, односно поступања са одузетим прекурсорима је и обавеза Републике Србије у вези са Поглављем 24 о приступању Републике Србије Европској унији.

На основу наведеног произлази да је потребно, односно неодложно да се уреди поступање са прекурсорима. За илегалну производњу различитих психоактивних супстанци (у даљем тексту: ПКС), као нпр. амфетамин, катинон, опијата и др. потребан је већи број различитих хемикалија. Неке од њих су специфичне и налазе се на листама прекурсора, као нпр. бензилметил-кетон, ацетанхидрид, сафрол, пиперонал и др.

Међутим, многе друге хемикалије, које су такође неопходне у илегалној производњи ПКС, имају општу намену и нису, нити могу да буду, на листама прекурсора, јер се широко користе у индустрији, истраживању и настави. Такве хемикалије укључују бројне органске раствараче (различите алкохоле, етре, угљоводонике), као и најразличитије органске и неорганске реагенсе (пиридин, триетиламин, сирћетна киселина, лимунска киселина итд.), неорганске киселине (хлороводонична, сумпорна, фосфорна итд.), водене растворе амонијака, алкалне хидроксиде, алкалне карбонате и бикарбонате, перманганат, соли хрома и велики број других супстанци. Пре усвајања Закона о изменама и допунама Закона о супстанцама које се користе у недозвољеној производњи опојних дрога и психотропних супстанције (Службени гласник РС”, бр. 25/19), прекурсори који су одузети из илегалних токова или су одузети као предмет привредних преступа и прекршаја су били уништавани на различите начине, у зависности од појединачног случаја. Од усвајања напред наведеног закона, није било спроведених уништавања прекурсора, што би било регулисано убудуће доношењем ове уредбе. Комисија за контролу поступка уништавања прекурсора је формирана 2023. године.

Предлаже се да се све хемикалије, које су ван Списка прекурсора, а заплене се у илегалним лабораторијама за производњу ПКС, третирају једнако као и оне које се налазе на Списку прекурсора. Ово подразумева да је потребно да буду уништене без изузетка, одговарајућим поступцима, који су прописани међународном регулативом и садржани су у документима за сваку хемикалију „safety data sheet” SDS, „material safety data sheet” (MSDS), односно product safety data sheet (PSDS). Разлог таквом приступу лежи у томе да се избегне гомилање количина таквих хемикалија по складиштима која са становишта опште безбедности и стандарда чувања не испуњавају потребне услове и тиме представљају изузетан ризик од пожара, експлозије, корозије и контаминације, како самог простора за складиштење, тако и околног терена, ваздуха и шире, укључујући и хемијске акциденте чије се последице не могу предвидети, као ни обим тих последица. У великом броју случајева представљају и непосредну опасност по живот и здравље људи и подразумевају штетан утицај на животну средину. Стога је потребно да се све затечене супстанце униште. Узорковање и анализу прекурсора у циљу карактеризације и класификације отпада ће извршити референтна лабораторија која је овлашћена од стране надлежног органа. У Републици Србији постоје лабораторије које задовољавају захтеве у погледу опреме и кадра за карактеризацију и класификацију. Међутим, у Републици Србији тренутно не постоје оператери који се баве уништавањем, тако да би се у овом тренутку уништавање изводило извозом одговарајућим оператерима у иностранству који се баве уништавањем.

Доношењем ове уредбе затвара се круг неопходних активности у погледу контроле како легалних токова прекурсора, тако и нелегалних токова прекурсора као два постојећа облика циркулације у пуном производном и потрошачком кругу.

Коначан циљ доношења Уредбе јесте објективна реализација потпуног уништења прекурсора из илегалних токова због изузетне опасности од хемијских акцидентата, јер се на тај начин у потпуности остварује заштита јавног здравља, безбедности животне средине и живота и здравља становништва.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Предмет Уредбе и значење појединих израза који се користе у Уредби прописани су чл. 1. и 2. Нацрта уредбе.

Одредбама члана 3. уређен је поступак уништавања прекурсора као опасног отпада, као вишефазног поступања, односно узорковања ради карактеризације и класификације отпада, сакупљање, паковање, транспорт и складиштење до крајњег збрињавања у постројењима за управљање отпадом.

Поступање са прекурсорима одузетим из илегалних токова и са прекурсорима који су одузети као предмет привредних преступа и прекршаја, а које спроводе државни службеници министарстава надлежних за унутрашње послове и послове здравља, дефинисано је чл. 4. и 5. ове уредбе.

Одредбе члана 6. и 7. прописују обавезу оператера да извештај о карактеризацији и класификацији отпада са пратећом документацијом достави Комисији за контролу поступка уништавања прекурсора, као и да изврши уклањање амбалаже и чишћење опреме, објекта и земљишта контаминираних опасним отпадом. Министарство надлежно за заштиту животне средине врши контролу спроведених мера.

Чланом 8. прописује се предузимање свих превентивних мера и мера безбедности и заштите на раду, заштите здравља људи и животне средине у складу са законом.

Финансирање поступка уништавања прекурсора дефинисано је чл. 9, а поступање са амбалажом и супстанцама које се употребљавају у недозвољеној производњи опојних дрога и психотропних супстанци чл. 10. ове уредбе.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УРЕДБЕ

За спровођење ове уредбе средства су обезбеђена Законом о буџету Републике Србије за 2025. годину („Службени гласник РС“, број 94/24, на разделу 27- Министарство здравља, Програм 1801-Уређење и надзор у области здравства, Програмска активност 0004-Надзор у области лекова и медицинских средстава и психоактивних контролираних супстанци и прекурсора, Економска класификација 424-Специјализоване услуге, у износу од 250.000 динара, као и на разделу 15-Министарство унутрашњих послова, функција 310-Услуге полиције, програму 1408-Управљање људским и материјалним ресурсима, програмској активности 0001-Администрација и управљање, на економској класификацији 424-Специјализоване услуге у износу од 600.000,00 динара.

У наредне две године средства ће бити обезбеђена у складу са утврђеним лимитима.

V. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ДА УРЕДБА СТУПИ НА СНАГУ ПРЕ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

Чланом 11. предвиђа се да Уредба ступа на снагу пре осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” из разлога што је неопходно да се Уредба усвоји што је пре могуће и да ступи на снагу наредног дана од дана објављивања, имајући у виду да је ово питање неуређено, као и чињеницу да се ради о супстанцама које се користе у недозвољеној производњи ПКС, да су то прекурсори одузети из илегалних токова или су одузети као предмет привредних преступа и прекршаја и да стога представљају ризик од пожара, експлозије, корозије и контаминације, како самог простора за складиштење, тако и околног терена, ваздуха и шире. Такође у неким ситуацијама могу бити опасни по живот и здравље људи.